

Індекс споживчих цін у 2015 р. становив 143,3%, тоді як у 2018 р. цей показник вже був на рівні 109,8%. Тобто, впродовж 2015-2018 рр. наявна позитивна тенденція до зменшення рівня індексу споживчих цін на 33,5% [2].

Підвищення рівня інфляції є негативним явищем для населення та країни. Інфляція є причиною зростання споживчих цін та знецінення грошей, погіршення матеріального становища населення. Інфляційні процеси в економіці призводять до знецінювання заробітної плати, зниження її купівельної спроможності.

Отже, частка оплати праці у грошових доходах населення збільшується, показник інфляції знижується, темпи зростання номінальної і реальної заробітної плати мають позитивну тенденцію, що може свідчити про економічне зростання та детінізацію економіки.

Література:

- Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навч.-метод. Посібник / За заг. ред. проф. Качана Є. П. Тернопіль: ТДЕУ, 2006. 373 с.
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 04.11.2019).
  3. Фінансові ресурси домогосподарства. Короткий курс лекцій з дисципліни «Фінанси». URL: <https://studme.com.ua/07203671/finansy.htm> (дата звернення: 05.11.2019).
  4. Кифяк В. І., Бабчук А. М., Рудько К. І. Інфляція як визначальний фактор впливу на добробут населення України. Економіка та держава. 2018. №1. С. 86-91.

Скороход Олена Ігорівна

студентка 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Круп'як І.Й.

СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНИ

Формуванням системи пенсійного забезпечення в Україні зумовило необхідність утворення спеціалізованої соціальної інституції – Пенсійного фонду України для управління її фінансовими ресурсами. Пенсійний фонд України у Законі України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» визначений органом, що управляє солідарною пенсійною

системою, призначає пенсії та готує документи для її виплати, забезпечує своєчасне і повне фінансування призначених до виплат пенсій, допомоги на поховання, проводить контрольні заходи за цільовим використанням власних коштів, вирішує питання, пов'язані із функціонуванням другого – накопичувального рівня солідарної пенсійної системи та інші функції, передбачені таким Законом і статутом Пенсійного фонду України [1].

У 2003 році в Україні розпочалось реформування пенсійної системи країни, однією із складових даного процесу визначено трирівневу її побудову:

- I рівень – державна загальнообов'язкова, солідарна система;
- II рівень – державна загальнообов'язкова, накопичувальна, індивідуальна система;
- III рівень – недержавна, добровільна, накопичувальна, індивідуальна система.

Трирівнева структура пенсійної системи передбачає створення принципово нових для України елементів системи пенсійних накопичень. У майбутньому в Україні виплати пенсій із системи загальнообов'язкового державного пенсійного забезпечення відбуватимуться за рахунок двох складових. Це виплати із солідарної пенсійної системи, побудованої на принципах «соціального страхування» та «солідарності поколінь» (виплати першого рівня), і виплати з другого рівня – обов'язкової накопичувальної пенсійної системи, яка формуватиметься за рахунок індивідуальних відрахувань частини обов'язкових внесків до пенсійної системи. При цьому, як передбачив законодавець, другий рівень впроваджуватиметься лише після формування необхідних економічних передумов і створення налагодженої та ефективної системи державного нагляду та регулювання у цій сфері, а також необхідної інфраструктури фінансового ринку [2].

Для обслуговування першого і другого рівня пенсійної системи організовано систему державного пенсійного забезпечення. Система недержавного пенсійного забезпечення – це складова частина системи накопичувального пенсійного забезпечення, яка ґрунтується на засадах добровільної участі фізичних та юридичних осіб у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання учасниками недержавного пенсійного забезпечення додаткових до загальнообов'язкового державного пенсійного страхування пенсійних виплат.

Третій рівень пенсійної системи є недержавним і базується на умовах добровільної участі громадян, роботодавців або їх об'єднань у формуванні пенсійних виплат. Умови та порядок формування цих накопичень визначені в Законі «Про недержавне пенсійне забезпечення» (набрав чинності з 1 січня 2004 року), прийнятому водночас із Законом «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» передбачена можливість добровільної участі у пенсійному страхуванні. Право на добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування мають особи, які досягли 16-річного віку та не належать до кола осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню. Слід зазначити, що цим законом надається право добровільної участі як у солідарній, так і в накопичувальній системі пенсійного страхування або одночасно в обох системах [3, с. 769].

Таким чином, головним завданням реформування системи пенсійного забезпечення є досягнення задовільного матеріального становища громадян за рахунок сукупності правових, фінансових та організаційних відносин.

Література:

1. Пенсійний Фонд України. Офіційний сайт. URL: <http://www.pfu.gov.ua> (дата звернення: 08.11.2019).
2. Петрушка О. В., Баніт Ю. В. Досвід реформування пенсійних систем зарубіжних країн та його використання в Україні. *Наука й економіка*. 2015. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/rch?q=cache> (дата звернення: 08.11.2019).
3. Толуб'як В.С., Горин В.П. Зарубіжний досвід пенсійних реформ: уроки та висновки для України. *Глобальні та національні процеси економіки*. 2016. Вип.10. С. 765-771.

Слапський Владислав Володимирович

студент 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – д. е. н., професор Тулай О. І.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

Пенсійне страхування займає важливе місце у соціально-економічному розвитку країни та безпосередньо впливає на рівень життя і